

UDENRIGSMINISTERIET

Dato: 2. marts 2010

Spørgsmål fra
Udenrigsudvalget efter ønske
fra Steen Gade (SF) til
udenrigsministeren af 4.
februar 2010. URU alm. del -
spørgsmål 71.

Spørgsmål 71

"Vil ministeren oversende et statusnotat om situationen i Vestsahara, herunder om forhandlingsituationen?"

Svar:

I forlængelse af URU spørgsmål 189 af 30. april 2009 kan oplyses, at FN-generalsekretærens personlige udsending for Vestsahara, Christopher Ross, der tiltrådte den 14. januar 2009, siden sin tiltrædelse har gennemført samtaler med involverede lande og interessenter hhv. Marokko, Polisario, Algeriet, Spanien, Frankrig, og Mauretanien.

Der er afholdt fire forhandlingsrunder siden 2007 mellem Marokko og Polisario, som er endt resultatløst (senest runde blev afholdt 16.-18. marts 2008). På foranledning af FN-udsendingens invitation mødtes Polisario og Marokko til anden runde af uformelle drøftelser den 10.-11. februar 2010 i byen Armonk uden for New York City (første runde af de uformelle drøftelser blev afholdt i august 2009). De uformelle drøftelser har til hensigt at forberede en kommende femte forhandlingsrunde. Under de seneste drøftelser havde parterne gentaget deres tilslutning til en genoptagelse af forhandlinger hurtigst muligt, om end ingen af parterne accepterede modpartens udspil som grundlag for de videre forhandlinger. Algeriet og Mauretanien deltog i åbnings- og den afsluttende del af drøftelserne.

FNs udsending forventes at besøge regionen snarligt med henblik på yderligere konsultationer med de involverede parter og andre interessenter. Der er for indeværende ingen udmelding om, hvornår femte forhandlingsrunde kan forventes optaget.

Siden Marokko og Polisario indgik våbenhvile i 1991 har den militære situation i Vestsahara været uændret, og ingen af parterne har tilsyneladende til hensigt at genoptage aktive kamphandlinger. "The UN Mission for the Referendum in Westerns Sahara (MINURSO)" blev indsat i området i 1991 med henblik på afholdelse af en folkeafstemning om Vestsaharas tilhørsforhold. Denne folkeafstemning har dog ikke kunnet gennemføres grundet uenighed om kriterierne for stemmeret. Mandatet for MINURSO blev senest forlænget af Sikkerhedsrådet ved resolution 1871 af 30. april 2009 med yderligere 12 måneder.

Såvel internationale som lokale menneskerettighedsorganisationer rapporterer om begrænsninger i ytrings-, forsamlings- og foreningsfrihed i Vestsahara på et niveau, der svarer til situationen i Marokko generelt, ligesom der er rapporter om unødigt magtanvendelse og overgreb i forbindelse med udmøntningen af disse begrænsninger. Fra dansk side tages

spørgsmålet løbende op med de marokkanske myndigheder, senest under de politiske drøftelser, der blev afholdt med Marokko i København den 26. januar 2010.

Det vurderes, at der er mellem 90.000 og 120.000 saharaouier i de flygtningelejre, som Polisario med støtte fra WFP og UNHCR driver i det sydlige Algeriet. Siden 2005 har UNHCR gennemført visse tillidsskabende foranstaltninger – besøgsudveksling samt telefonforbindelse – for at vedligeholde kontakten mellem familier, som er blevet delt mellem det marokkansk kontrollerede Vestsahara og flygtningelejrene. Der er fortsat ikke opnået enighed mellem Polisario og Marokko om principperne for landtransport, og besøgsudvekslingerne sker derfor via små fly (grænsen er forblevet lukket for biltransport). UNHCR forsøger at nå en politisk aftale med Marokko og Algeriet om at åbne grænsen for besøgsudveksling via landevejen.

I generalsekretærens seneste rapport om situationen i Vestsahara af 13. april 2009 berettes om en forholdsvis rolig situation uden større sammenstød mellem parterne, om end generalsekretæren samtidig fremhæver, at den nuværende situation i længden er uholdbar. For at sætte gang i forhandlingsprocessen mellem Marokko og Polisario, opfordrer generalsekretæren parterne til at forhandle i god tro og uden forhåndsbetingelser. F.s.v.a. menneskerettighedssituationen, hvor parterne skiftevis beskylder hinanden for overtrædelser, understreges det, at selv om monitorering af menneskerettighederne ikke er en del af mandatet for MINURSO, har FN i alle operationer pligt til at værne om menneskerettighederne. Generalsekretæren opfordrer i den forbindelse parterne til at indgå i en konstruktiv dialog med FN's menneskerettighedshøjkommissær om forholdene. Derimod anbefaler han ikke i sin rapport, at der indføres en egentlig menneskerettighedskomponent i mandatet. Sikkerhedsrådet forlængede missionen med uændret mandat.